

РЕШЕНИЕ

№ 348

гр. Перник, 28.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: МЕТОДИ КР. ВЕЛИЧКОВ

Членове: АНТОНИЯ АТ. АТАНАСОВА-АЛЕКСОВА
КАМЕЛИЯ Г. НЕНКОВА

при участието на секретаря ИВА Н. ЦВЕТКОВА
като разгледа докладваното от АНТОНИЯ АТ. АТАНАСОВА-АЛЕКСОВА
Въззивно гражданско дело № 20211700500488 по описа за 2021 година

Производството е по реда на Глава двадесета „ВЪЗЗИВНО ОБЖАЛВАНЕ”, чл. 258 и сл. от ГПК, образувано по

Въззивна жалба рег. № 261987 / 24.09.2020г. подадена

ОТ: от „ЕВРОМЕТАЛ“ ООД, ЕИК 113011332, със седалище и адрес на управление
***,

ЧРЕЗ адв. А.М., САК, и адв. И. Н., САК,

със съдебен адрес : ***.

СРЕЩУ: РЕШЕНИЕ № 260556 / 17.05.2021 г. по

гр. дело № 5521 / 2020 г. по описа на РС Перник

Жалбоподателя в качеството си на трето лице помагач, изцяло обжалва постановеното първоинстанционното решение като неправилно и незаконосъобразно, включително и в частта за разноските.

Счита изводите на съда постановил първоинстанционното решение, за присъждане обезщетението от 23 000 лева, за претърпените от ищеца неимуществени вреди представляваща обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска за неправилно. При

постановяването му съдът не бил извършил анализ на всички събрани доказателства по делото като съвкупност, а били ценени изолирано едно от друго и само в отделни техни аспекти. В мотивите не били изложени съображения във връзка с всички възражения на ответника и третото лице - помагач по делото, в нарушение на чл. 236, ал. 2 ГПК. Също така, съдът не бил извършил проверка на твърденията по исковата молба и доколкото те се подкрепят от доказателствения материал, а адаптирал/ видоизменил тези твърдения с оглед заключенията на вещото лице и свидетелските показания, за да достигне до извод за основателност на исковете, което било недопустимо и превишаване правомощията на съда, в нарушение на принципа за равенство на страните в процеса, както и за произнасяне по непредявен иск, доколкото не били отстранени противоречията между обстоятелствената част на исковата молба и петитума.

Първоинстанционният съд не бил разгледал направеното със становище с рег. № 261387/20.01.2021 г. искане за отмяна на определението за конституиране на „Еврометал“ ООД като трето лице - помагач нито в хода на производството до приключване на съдебното дирене, нито в постановеното решение. Аргументите, представени в становището, подкрепящи твърдението, че „Еврометал“ ООД не следва да бъде засяган от задължителната сила на съдебното решение, налагало отмяната на определението за конституиране, не били обсъдени, нямало произнасяне по искането, което само по себе си представлява порок в решението. В случая, отправените с исковата молба претенции за обезщетение не касаели периода, в който З.Д. е работил в „Еврометал“ ООД, налице бил последващ работодател, като претендираното обезщетение се основавало на факти, настъпили след датата на последното съдебно решение и установени с нов акт - ЕР № *** г. на УМБАЛ „Свети Иван Рилски“ ЕАД - гр. С.. Поради това съдът е следвало да приеме, че „Еврометал“ ООД нямал правен интерес да встъпи в процеса, за да помага ответника по делото, и съответно да отмени определението за конституиране.

В обжалваното решение нямало никакво произнасяне по наведените както в отговора на искова молба от „Стомана Индъстри“ АД, така и в становището и писмените бележки на доверителя ни възражения за изтекла погасителна давност за предявяване на исковете.

По отношение на З. В. Д. имало приети няколко експертни решения за периодично освидетелстване, последното от които било ЕР на ТЕЛК № *** г., потвърдено с ЕР на НЕЛК № *** г. В атакуваното решение съдът не бил направил разграничение между констатираното с предходните експертни решения здравословно състояние на ищеца и твърдените в предявените три отделни иска негативни промени в това състояние, за да обоснове настъпването на експес, подлежащ на обезщетяване, тъй като към настоящия момент било недопустимо да се компенсират вреди от усложнения или влошаване на здравословното състояние, които са установени с по-ранни решения и не е поискано тяхното обезщетяване в давностния срок.

Съдът не бил разгледал и възражението на ответника по делото, че претендираните вреди са вече обезщетени в предходни съдебни производства, поради което е недопустимо да бъдат обезщетявани отново, в нарушение на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, а и за пререшаване на решен спор.

Съдът не бил обсъдил събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност и без всякакво основание кредитирал твърденията в исковата молба, въпреки че те не се подкрепят по безспорен и категоричен начин от доказателствата, включително тези, събрани по инициатива на самия ищец.

Следователно, не е доказано, че има влошаване на състоянието, изразяващо се в световъртеж от централен произход в субкомпенсация, дискоординационен синдром и епилепсия ГКТП, поради което не се дължи никакво обезщетение за вреди от експес по този иск. При положение че не бе обосновано, че се е увеличила честотата на симптомите, то

твърдените в исковата молба оплаквания вече са компенсирани с предходното осъдително решение и не могат повторно да се обезщетяват, тъй като противното ще доведе до неоснователно обогатяване.

По отношение на присъденото обезщетение за ексцес, свързан с дискова херния и двустранна лумбосакрална радикулопатия, в постановеното решение в първоинстанционното производство не били обсъдени възражения, че в нито един медицински документ по делото не се установява причинна връзка между трудовата злополука и тези увреждания.

В нарушение на чл. 214, ал. 1, т. 1 ГПК, било направено изменение във фактическото основание на иска си за обезщетение за вредите от ексцес в резултат от злополуката, изразяващ се в посочените увреждания, като било заявено, че влошаването на дисковата херния е вследствие на професионална болест и съответно, че обезщетението се претендира за причинени вреди от професионално заболяване.

Тъй като ищецът изпитвал болки и скованост по целия гръбначен стълб, които не можело ясно да бъдат разграничени като произход - кои от тях са свързани с общото и кои - с професионалното заболяване, и тъй като предмет на обезвреда, дължима от работодателя по чл. 200 КТ, са единствено страдания от трудова злополука/ в частност приравнена на трудова злополука или професионално заболяване, поради което се явявал неоснователен предявения иск за ексцес.

При определяне на дължимото обезщетение за ексцес от професионалното заболяване съдът не бил взел предвид, че З.Д. страдал и от друго общо заболяване, а именно подагра в хронична форма. Поради което присъденото обезщетение във връзка с ексцес от професионално заболяване, изразяващ се в дискова херния и двустранна лумбосакрална радикулопатия, в размер на определената в мотивите на обжалваното решение сума от 3 000 лв., следва да бъде намалено, тъй като не е доказано по категоричен начин в каква степен болките и страданията се причиняват конкретно от професионалното заболяване, а не от останалите, установени на З.Д. общи заболявания.

Относно констатираното влошаване на слуха и увеличаване на слуховата загуба, тъй като свидетелят Д. удостоверил пред съда, че ищецът носи слухов апарат, който обаче използва рядко поради неразположенията, които му причинява и не били налице данни по делото З.Д. да е заменил въпросния слухов апарат с по-подходящ, което можело да допринесе за поддържане на социалните му контакти и преодоляване на чувството за малоценност, жалбоподателя счита, че за дискомфорта и ограниченията в социалния му живот е допринесло и собственото му поведение и личният му избор, което било основание за намаляване на присъденото обезщетение във връзка с ексцеса от приравнена на трудова злополука, изразяващ се загуба на слуха и двустранен неврит на слуховите нерви, в размер на определената в мотивите на обжалваното решение сума от 19 000 лв., доколкото връзката между нарастването на слуховата загуба и неудобствата, които З.Д. търпи в ежедневието си, била опосредена от неговото поведение.

В съдебното решение не били отчетени противоречията в експертните решения в годините при определяне на процесиите заболявания като общи заболявания, съответно такива, свързвани с трудовата злополука.

Съдът не бил обсъдил и не бил мотивирал по отношение на размера на обезщетението, което в случая били прекомерно. Присъдената сума била несъразмерно по-голяма в сравнение с предходно присъжданите на З.Д. обезщетения. Не било обосновано и доказано в процеса въз основа на какво се явява тази разлика.

С молба рег. № 275093/09.08.2021г. ответникът „Стомана индъстри“АД се е присъединил към подадената въззивна жалба, като изцяло поддържа изложените доводи и

съображения към подадената въззивна жалба.

В срока по чл. 268 от ГПК въззиваемата страна е депозирила отговор, с който моли да бъде потвърдено изцяло обжалваното решение, като правилно, законосъобразно и мотивирано.

В съдебно заседание жалбоподателя „Еврометал“ ООД, редовно призован, чрез процесуалните си представители поддържа депозираната жалба и моли първоинстанционното решение да бъде отменено, тъй като съдът не се бил съобразил с твърденията в исковата молба и доколкото се били подкрепяли от доказателствата по делото, бил ги видоизменил с оглед заключението на вещото лице и свидетелските показания. Не бил взел предвид, че болките и страданията на ищеца се дължали на другите заболявания от които страдала а не от професионално заболяване, чиито симптоми съвпадали.

Моли за присъждане на направените разноски, в размера на заплатената държавната такса.

В съдебно заседание присъединения към въззивната жалба на „Еврометал“ ООД – жалбоподател „Стомана индъстри“ , редовно призован, чрез процесуалния си представител поддържа подадената от „Еврометал“ ООД въззивна жалба, счита, че първоинстанционното решение подлежи на отмяна в частта, в която са допуснати съществени нарушения на материалния закон.

Моли за присъждане на направените разноски, по представения списък по чл.80 от ГПК.

В съдебно заседание въззиваемия редовно призован, чрез процесуалния си представител, моли да бъде оставена без уважение депозираната въззивна жалба и да се постанови решение с което да бъде потвърдено първоинстанционното решение, като правилни и законосъобразно

Моли за присъждане направените разноски, представя списък по чл. 80 от ГПК.

Прави възражение за недоказаност на адвокатското възнаграждение на жалбоподателя „Еврометал“ ООД, както възражение за присъждане на разноски на „Стомана Индъстри“ АД, както и възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Настоящия въззивен състав с оглед изложените във въззивната жалба доводи за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, за да се произнесе взе предвид следното:

С определение № 261157/08.12.2020г. първоинстанционният съд по искане на ответника „Стомана индъстри“ обективизирано в отговора на исковата молба е конституиран на страната на ответника, като трето лице помагач „Еврометал“ ООД. Ответника е посочил правния си интерес от привличането на трето лице, с обуславящото обстоятелство, че ищецът е бил в трудови правоотношения с „Еврометал“ ООД като работодател от ***г., с оглед прилагането на разпоредбата на чл.123, ал. 4 от КТ.

Основното възражение на конституираното трето лице помагач и в подадената въззивна жалба и в хода на първоинстанционното производство е, че привличането му като помагач на страната на ответника е недопустимо. Привличането на трето лице е обусловено от наличието на правен интерес за страната, която иска привличането. Интересът се състои от постановеното в чл.223 ГПК действие на решението по отношение на третото лице. Интерес е налице в случай, че страната, искаща привличането има регресни права против третото лице, спрямо които правата, предмет на първоначалния иск са преюдициални, т. е.

да са в причинна връзка. Следователно правният интерес се определя от материалноправните отношения между привличащия и привлечения, които позволяват при неблагоприятно решение по главния иск, първият да предяви иск против втория, в който процес, по силата на чл.223, ал.2 от сега действащия ГПК, третото лице ще бъде подчинено на мотивите на постановеното решение. Касателно настоящия случай привличащата страна сочи, че спрямо посоченото трето лице ще може да реализира отговорността на работодателя по смисъла на чл.123, ал.4 от КТ. Само по себе си, наличието на това притезание не е достатъчно, за да обоснове правния интерес за привличането на касатора като трето лице - помагач, с оглед решените със силата на пресъдено нещо въпроси между страните относно характер на трудовата злополука и причинно следствената връзка между настъпилата трудова злополука и уврежданията на въззиваемия З.Д., с влезли в сила между страните Решение № 773 / 22.11.1999год., постановено по гр.дело № 414 / 1999 год. на ПОС Решение № 565 / 16.11.2005год., постановено по гр.дело № 5740 / 2004 год. на ПОС Решение № 272 / 23.10.2013г. постановено по гр.д. №570 / 2013 год. на ПОС. Поради което защитата на това притезание не може да бъде реализирана от ответника, в един бъдещ исков процес, за чиито именно цели служи фигурата на третото лице-помагач. Поради което привличането като трето лице-помагач на бивш работодател на ищеца в периода преди постановяването на влезли в сила съдебни решения за присъждане на обезщетение за трудова злополука в следствие на влошаване на здравословното състояние на ищеца след присъждане на обезщетение за обезвреда от вредите от настъпилата трудова злополука е недопустимо поради липса на правен интерес. Независимо от това допуснатото нарушение не е съществено, тъй като то не може да има негативни правни последици в друг процес. Поради това доводът на въззивника за привличането му като трето лице-помагач в нарушение на чл. 219 ГПК не сочи на съществено нарушение на съдопроизводствените правила, тъй като това нарушение нито влияе на правилното решаване по делото, нито може да има негативни правни последици спрямо участвалите страни занапред.. Определенията по чл. 219 и чл. 220 ГПК нямат решаващо значение по отношение на процесуалното качество на третото лице, тъй като то се определя от действителното правно положение, т. е. от наличието на обективните предпоставки за привличане на встъпване в процеса. Следователно силата на решението спрямо привлеченото лице зависи не само от определението за привличане и след като то е неправилно, както е в случая, то третото лице няма да бъде обвързано от мотивите му. */В този смисъл и Решение № 209 / 26.02.2010 по т.дело № 732/2008 г./*

Въззивният съд, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

С Решение № 260556 / 17.05.2021г. по гр.д. № 5521 / 2020г. по описа на Районен съд Перник, първоинстанционния съд е осъдил „СТОМАНА ИНДЪСТРИ" АД, ЕИК 113509219, със седалище и адрес на управление в *** да заплати на З. В. Д., ЕГН *****, от ***, общо сумата от 23 000.00 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние /ексцес/, изразяващо се в *****, което влошаване е установено с Експертно решение №*** г. на УМБАЛ „Свети Иван Рилски" ЕАД - гр.С., което е довело до *****, включващо обезщетение за неимуществени вреди и от влошаване на здравословното му състояние /ексцес/, изразяващо се в *****, както и обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние /ексцес/, изразяващо се в *****, ведно със законната лихва върху главницата от 23 000.00 лева, считано от датата на предявяване на иска -16.10.2020г., до окончателното изплащане на сумата, като отхвърлил иска за разликата над 23 000 лв. до пълния предявен размер от 25 000 лв.,

За да постанови решението си, районния съд приел, че от приложените по делото писмени доказателства, както и от доказателствата приложени по гр.дело №5740 /2004г., на

ПРС и гр.дело №1544 /2005г., на ПРС, гр.дело №698 /2013г., на ПРС, се установява, че ищеца е започнал работа на ***г., по трудово правоотношение със „Стомана“ АД, на позицията „***“. На *** г. трудовото му правоотношение е било продължено с работодател „Еврометал“ ООД на основание чл.123 от КТ. На *** трудовото му правоотношение е било продължено с работодателя „Стомана индъстри“ АД, отново на основание чл.123 от КТ/в редакцията му към посочения момент/. Трудовото му правоотношение с ответното дружество е било прекратено на *** г., като настоящият ответник „Стомана Индъстри“ АД се явява правопреемник на „Стомана“ АД, тъй като е извършена разпоредителна сделка по купко - продажба, в следствие на което „Стомана Индъстри“ АД е придобило собствеността върху „Стомана“ АД. След извършването на тази сделка работодател се явявал новият собственик на предприятието, който като универсален правопреемник приел всички права, задължения и тежести на продавача върху продаденото предприятие, както и обвързаността на предприятието като работодател по сключените трудови договори с работниците и служителите му. Поради което не възприел възраженията на ответното дружество изложени в отговора на исковата молба, че не е материално правно легитимирано да отговаря по предявените искове, тъй като не е било работодател на ищеца, към момента на получаване на трудовата злополука от същия към ***г. От събраните по делото доказателства се установявало по категоричен начин и влошаване на здравословното състояние на ищеца спрямо състоянието му, обективизирано в предишно решение на ТЕЛК, което влошаване не е било репарирано в предходно съдебно производство /по гр.д. № 5822/2013 г. на Пернишкия РС/. Не се спорело по делото, а било и видно от писмените доказателства, че на *** г. на път за работното си място, в качеството си на работник на ответното дружество, заемащ длъжността „***“ в ***, ищеца претърпял трудова злополука. В последствие няколкократно била ангажирана отговорността на работодателя по повод настъпилата трудова злополука и екцеси от същата, с влязло в сила Решение №773 от 22.11.1999 г. постановено по гражданско дело №414 по описа на Окръжен съд-Перник за 1999 г., Решение № 565 от 16.11.2005 г. постановено по /в.гр.д. №5740 по описа на Окръжен съд - Перник за 2004 г., и Решение № 272 от 23.10.2013 г. постановено по /в.гр.д. №570 по описа на Окръжен съд - Перник за 2013 г., като с последното ответното дружеството отново било осъдено да му заплати обезщетение.

В последствие с експертно решение №*** г. била установена невросензорна загуба на слуха - ляво ухо 21 dB и дясно ухо 20 dB, за което влошаване на слуха не е претендирано обезщетение. Твърди се, че към настоящият момент загубата на слуха за лявото ухо е 80 dB и за дясното ухо 72 dB, каквато загуба на слуха не била установена при Експертно решение № *** г.;

Видно от Експертно решение №*** г. на УМБАЛ „Свети Иван Рилски“ ЕАД - гр.С., влязло в сила на 20.06.2019 г. на ищеца е била определена трайна неработоспособност от 71%. Като водеща диагноза е посочена „Анкилозиращ спондилит“. В решението се посочва, че 71% от увреждането се дължат на общо заболяване, 60% на трудова злополука от *** г. и 30% от професионално заболяване. С експертното решение се приема, че увреждането от трудовата злополука се дължи на състояние след черепно-мозъчна травма - мозъчно сътресение, получено през *** г., което е довело до световъртеж от централен произход в субкомпенсация, двустранна невросензорна загуба на слуха на ляво ухо 80 dB и за дясното ухо 72 dB, както и епилепсия - ГКТП. Професионалният характер на заболяването се дължи на дискова херния Л3-Л4, Л4-Л5, Л5-ЕС1, цервикобрахиална радикулопатия С7,8 и ломбосакрална радикулопатия Л5, ЕС1.

Дружеството ответник е обжалвало Експертно решение №*** г. на УМБАЛ „Свети Иван Рилски“ ЕАД - гр.С., като обжалваното решение е било потвърдено с Експертно решение №*** г. на НЕЛК. Предвид на това се явявали неоснователни възраженията на

ответната страна, че не е налице надлежно влязъл административен акт, установяващ професионалния характер на уврежданията на ищеца.

От заключението на съдебно-медицинската експертиза на вещото лице д-р Ж. Т., което първоинстанционният съд кредитира изцяло като обективно, пълно и обосновано, се установявало, че след проверка на приложената поделото медицинска документация и извършен личен преглед на ищеца вещото лице установило оплаквания за постоянна болка и скованост в кръста и гърба; затруднени активни движения и походка; затруднен социален контакт от намаляване на слуха; главоболие и световиене; нарушение на съня. От обективна страна е установено артериално налягане-180/100. Бял дроб-изострено везикуларно дишане с пръснати сухи хрипове двустранно. Пикничен хабитус. Тежкостепенен вертебрален синдром в торако-лумбален гръбнак ;невъзможни активни движения напред и в страни; напрегната параспинална мускулатура. Общо подтиснати сухожилно – надкостни рефлекс, липсващи Ахилови; болезненост в точки на Вале; променена кожна чувствителност в дерматоми на L5 и Eel; +/- обтежни феномени за лумбо-сакралния сплит. Ромберг-нестабил; залита наляво и назад; двустранна дизметрия при носопоказалечна проба. Локомоторна атаксия. Черепно-мозъчни нерви-двустранно намален слух; липсва спонтанна и провокирана нистагмена симптоматика. Въз основа на горното е дадено заключение, че по повод претърпяната през *** година от З. В. Д. трудова злополука с черепно-мозъчна травма, датират пристъпи с характеристика на парциални моторни припадъци без и с вторична генерализация. Честотата на пристъпите е около 1-2 месечно; по-често нощем; провежда непрекъснато и системно лечение. От тогава има оплаквания от системен световъртеж с гаден е, нарушено равновесие; намаляване на слуха и шум в ушите. Ищеца е провеждал многократно стационарно лечение ;непрекъснато амбулаторно с прогрес в клиничната симптоматика. Състоянието е отразено в периодичното му освидетелстване от ТЕЛК към УМБА „Св. Иван Рилски“ - С. с нарастване на изчисления процент трайно намалена работоспособност.

Установените централен отоневрологичен синдром-световъртеж от централен произход и двустранна невросензорна загуба на слуха били в причинно - следствена връзка с преживяната ЧМТ през *** година и в хронично-прогресивен ход на развитие в неблагоприятна посока независимо от системното стационарно и амбулаторно лечение. През *** година при поредно стационарно лечение в МБАЛ „Св.Иван Рилски“ С. ИЗ №*** е отразена аудиометрия 89 децибела намаление и дясно 92 децибела. Сравнено с 2016г - епикриза от УМБАЛ „Св.Иван Рилски“ С. ИЗ№ *** - аудиометрия -ляво 78 децибела и дясно 62 децибела приемно намаление на слуха. Вещото лице сочи, че се касае за наличие на тежка степен на неврит на слуховите нерви във фаза на практическа глухота/епикриза от УНГ професионална клиника ИЗ№***/Световъртеж от централен произход във фаза на субкомпенсация. Шумов синдром. Посочено било, че е налице влошаване и тенденция за неблагоприятно развитие на обективната клинична симптоматика, независимо от системното медикаментозно лечение. Понастоящем лечението покрива всички посоки на влошената функция на органи и системи-описаните медикаменти са пряка връзка и дават възможност на лицето за частична независимост в ежедневно обслужване.

От показанията на свидетелката М. К. Д. - съпруга, ценени по реда на чл.172 ГПК, на които първоинстанционният съд дал вяра, се установявало, че поради заболяванията си ищецът е почти изгубил слуха си, което му пречи както в ежедневните дейности, така и при осъществяване на социални контакти, включително разговори по телефон или шофирането на автомобил. Силно са затруднени комуникациите с най близки роднини, включително с внуците му. Свидетелката също така заявява, че напоследък са зачестили припадъците и пристъпите в следствие полученото сътресение на мозъка. Също така заявява, че по повод дисковата херния от която страда съпругът и създава проблеми при ежедневното му

обслужване и различни битови дейности, както и хигиенното му обслужване, тъй като ищеца не може да се навежда и да стои продължително време прав, повече от 10 мин., което води до редица страдания, тъй като не може сам да си завърже обувките да се къпе и пр., за което е нужна чужда помощ..

Обстоятелството, че на *** г. с издаденото ЕР на ТЕЛК било установено влошаване на здравословното състояние на ищеца от професионалното заболяване, а същевременно ТПО на ищеца е прекратено в предходен момент - считано от *** г., не променяло извода за ангажиране отговорността на ответника. Това било така, защото при професионалното заболяване не се изисквало увреждането /влошаване на здравословното състояние (ексцес) в конкретния случай/ да е констатирано в срока на действие на ТПО /по арг. от чл. 56 и чл. 55 от КСО/.

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди в конкретния случай, първоинстанционния съд съобразил на първо място показанията на свидетелите относно множеството ограничения, болки, страдания и неудобства, които е следвало да изтърпи ищеца и необходимостта да продължи да ги търпи и за в бъдеще, така и вида на професионалните заболявания, усложненията от претърпяната трудова злополука, описани от медицинската експертиза, още и периода, за който се присъжда обезщетението, като и присъдените до този момент обезщетения със съдебни решения по повод и на същите професионални заболявания предмет и на настоящето производство. В този смисъл първоинстанционния съд приема, че справедливият размер на дължимото обезщетение за причинените неимуществени вреди бил 1 000,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние /ексцес/, изразяваща се в телесни увреждания, включващо мозъчно сътресение и се изразява в състояние след черепно-мозъчна травма, получено през *** г., което е довело до световъртеж от централен произход в субкомпенсация, дискоординационен синдром и епилепсия ГКТП. Сумата в размер на 19 000,00лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние /ексцес/, изразяваща се в телесни увреждания, включваща мозъчно сътресение, и се изразява в загуба на слуха на ляво ухо 80 дБ и за дясното ухо 72 дБ, двустранен неврит на слуховите нерви с ФД в степен на практическа глухота, сумата от 3 000,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние /ексцес/, изразяваща се в телесни увреждания, включващи и се изразява в Дискова херния Л3-Л4; Л4- Л5; Л5-Ес1, Двустранна лумбо-сакрална радикулопатия Л5-Ес1 М51, като за разликата до пълния претендиран размер от 25 000лв., искът се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен като такъв. Намерил, че следва да бъде определено общо обезщетение за претендираните неимуществени вреди, доколкото видно от цитираните експертни решения се касае за болки и страдания, които се търпят едновременно и същите са породени, както от увреждания от трудова злополука, така също и от професионални и общи заболявания, като последните не подлежат на обезщетяване от работодателя.

След като взе предвид направените с жалбата възражения и по реда на чл. 269 от ГПК, Пернишкият окръжен съд, за да се произнесе взе предвид следното :

Въззивната жалба се явява редовна и процесуално допустима – подадена е от активно легитимирана страна, имаща правен интерес от обжалването, в преклузивния срок за обжалване и подлежи на разглеждане по същество.

Извършвайки служебно проверка за валидността на обжалваното решение, по реда на чл. 269 ГПК, Пернишкият окръжен съд намира, че обжалваното решение се явява валидно. Същото е постановено от съдия от Пернишкия районен съд, в рамките на неговата компетентност и в предвидената от закона форма.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК, по въпросите за незаконосъобразност на обжалваното решение, въззивният съд е ограничен от изложеното в жалбата.

Настоящият съдебен състав, преценявайки изложените и от двете страни доводи, след като обсъди по отделно и в тяхната съвкупност събраните по делото доказателства, в пределите на чл. 263 от ГПК подлагайки на самостоятелна преценка всички релевантни доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

По делото не се спори, това се установява и от приобщените, като доказателствен материал по делото писмените доказателства, че:

С влязло в сила Решение № 773 / 22.11.1999год., постановено по гр.дело № 414 / 1999 год. на ПОС „Стомана“ АД в несъстоятелност /сега заличено дружество/ е осъдено да заплати на основание чл.200 от КТ на З.Д. сумата от 4000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от приравнена трудова злополука, получена като работник на ответното дружество, ведно със законната лихва, считано от ***год. до окончателното изплащане на сумата.

С влязло в сила Решение № 565 / 16.11.2005год., постановено по гр.дело № 5740 / 2004 год. на ПОС, „Стомана Индъстри“ АД гр. П. е осъдено да заплати на З.Д. сумата от 6 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от настъпило след ***год. усложнение в здравословното му състояние / ексцес/ от злополука, приравнена на трудова на ***год., ведно със законната лихва, считано от 04.10.2004 год. до окончателното ѝ изплащане.

С влязло в сила Решение № 272 / 23.10.2013г. постановено по гр.д. №570 / 2013 год. на ПОС „ Стомана Индъстри „ АД гр.П. с ЕИК 113509219 със седалище и адрес на управление: *** да заплати на З. В. Д. с ЕГН ***** от *** още 6000 лева обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние / ексцес/ в резултат на злополука на ***год., приравнена на трудова и изразяваща се в телесни увреждания, включващи счупване на дясна ябълчна кост и мозъчно сътресение, което влошаване е установено с ЕР № ***год. на УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ гр.С. и се изразяват в наличие на състояние след черепно мозъчна травма-симптоматична епилепсия и световъртеж от централен произход – субкомпенсиран стадий”, ведно със законната лихва, считано от 06.02.2013год. до окончателното ѝ изплащане.

За срока до ***г. за 3 три години – З. В. Д. е освидетелстван с Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С., при което е установено общо заболяване АХ , П -III ст., висока степен, сърдечна форма . Хипертонично сърце. ИБС-САП I-II ФК . СН I ФК . 3d. лъстива не III ст. Състояние след ЧМТ. Симптоматична епилепсия. Световъртеж от централен произход. ХОББ.Двустранны базална пневмофиброза. Смесен тип ЗН . ДН I ст. Шийна спондилартроза, блок-прешлени. Двустранны гонартроза. Артроза на лявата лакътна става. Посттромботичен синдром на левия долен крайник; професионално заболяване на ищеца – дискова херния L5–S1 с радиокулопатия, като му е определена 30 % тр.н. работоспособност от професионалното заболяване и общо заболяване – 68 % тр.намалена работоспособност.

За срока до ***г. за 1 една година – З. В. Д. е освидетелстван с Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С., при което е установено общо заболяване АХ , IIIст.,ум. степен. И С-САП II ФК . Неврит на слуховите нерви. ХОББ.Двустранны базална пневмофиброза. Смесен тип ВН . ДН I ст. Шийна псидилартроза, блок-прешлени. Двустранны гонартроза. Левостранен раменен периартрит. Посттромботичен синдром на левия долен крайник; трудова злополука: състояние след ЧМТ - мозъчно сътресение/1999г./. Световъртеж от централен произход в стадий на субксмпенсация със смесена етиология вкл. и поспранматична. Симптоматична епилепсия - ГТКП и парциални пристъпи; професионално заболяване на ищеца – дискова херния L5–S1

с радикулопатия, като му е определена 30 % тр.н. работоспособност от професионалното заболяване 48 % от трудова злополука и общо заболяване – 55 % тр.намалена работоспособност, като общо от трудова злополука и професионално заболяване е определен 54 %.

За срока до ***г. за 3 три години – З. В. Д. е освидетелстван с Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УБМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С., при което е установено общо заболяване АХ, III ст., ум. степен. II С-САП II ФК. Неврит на слуховите нерви. ХООББ. Двустранна базална пневмофиброза. Смесен тип ВН. ДН I ст. Шийна псидилартроза, блок-прешлени. Двустранна гонартроза. Левостранен раменен периартрит. Посттромботичен синдром на левия долен крайник; трудова злополука: състояние след ЧМТ - мозъчно сътресение/1999г./. Световъртеж от централен произход в стадий на субкомпенсация със смесена етиология вкл. и поспранматична. Симптоматична епилепсия - ГТКП и парциални пристъпи; професионално заболяване на ищеца – дискова херния L5-S1 с радикулопатия, като му е определена 30 % тр.н. работоспособност от професионалното заболяване 30 % от трудова злополука и общо заболяване – 55 % тр.намалена работоспособност, като общо от трудова злополука и професионално заболяване е определен 36 %.

За срока до ***г. за 3 три години – З. В. Д. е освидетелстван с Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УБМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С., при което е установено общо заболяване Болест на Бехтерев. Шийна спондилоза, блок прешлени. ХОББ. Дилатативна кардиомиопатия СН II Ф.К. Хипертонична болест II стадий. ИБС - ритъмна форма - ППМ + камерна Е; трудова злополука: Състояние след ЧМТ - мозъчно сътресение-1999г. Световъртеж от централен произход в субкомпенсация. Двустранна невросензорна загуба на слуха за ляво ухо 80 дБ и за дясно ухо 72 дБ. Епилепсия - ГТКП.; професионално заболяване на ищеца – Дискова херния L3-L4, L4-L5, L5-S1. Двустранна цервикобрахиална радикулопатия C7,8 и лумбосакрална радикулопатия L5 S1, като му е определена 30 % тр.н. работоспособност от професионалното заболяване 60 % от трудова злополука и общо заболяване – 71 % тр.намалена работоспособност.

От представената по делото и приета, като неоспорена от страните съдебно – медицинска експертиза изготвена от вещото лице Д-Р Ж. Г. Т. се установява, че от *** година, когато З. В. Д. претърпява трудова злополука с *****; при провеждано непрекъснато и системно лечение. От тогава има оплаквания за ***** . Провеждано е многократно стационарно лечение; непрекъснато амбулаторно с прогрес в клиничната симптоматика. Състоянието е отразено в периодичното освидетелстване на лицето от ТЕЛК към УМБАЛ “Св. Иван Рилски, - С. с нарастване на изчисления процент трайно намалена работоспособност. Установените централен отоневрологичен синдром - световъртеж от централен произход и двустранна невросензорна загуба на слуха са в причинно-следствена връзка с преживяната ЧМТ през ***година и в хронично-прогресивен ход на развитие в неблагоприятна посока независимо от системното стационарно и амбулаторно лечение. През *** година при поредно стационарно лечение в МБАЛ“Св.Иван Рилски “С. ИЗ №*** е отразена аудиометрия 89 децибела намаление и дясно 92 децибела. Сравнено с ***г -епикриза от УМБАЛ“Св.Иван Рилски“ С. ИЗ№ *** - аудиометрия -ляво 78 децибела и дясно 62 децибела приемно намаление на слуха. Касае се за наличие на тежка степен на неврит на слуховите нерви във фаза на практическа глухота/епикриза от УНГ професионална клиника ИЗ№***/ Световъртеж от централен произход във фаза на субкомпенсация. Шумов синдром.

Налице е влошаване и тенденция за неблагоприятно развитие на обективната клинична симптоматика; независимо от системното медикаментозно лечение; Понастоящем лечението покрива всички посоки на влошената функция на органи и системи - описаните медикаменти са в пряка връзка и дават възможност на лицето за частична независимост в ежедневно обслужване.

Приложеното по делото заключение на вещото лице е обективно и компетентно изготвено, поради което се кредитира изцяло и въз основа на него и настоящия съдебен състав формира фактическите си изводи относно вида и характера на професионалното заболяване, неговото проявление, прогнозата и процесите на развитие на заболяването за в бъдеще, степента на болките и страданията, които търпи пострадалото лице от трудовата злополука и професионалното заболяване, както и подлежи ли на лечение и трайно излекуване заболяването.

С оглед изложеното и така очертания предмет по делото и настоящия съдебен състав приема, че оспорения от присъединения жалбоподател „Стомана индъстри“ с отговора на исковата молба въпрос, относно причинната връзка и основанието за ангажиране отговорността му по предявения в настоящото производство иск е решен със силата на пресъдено нещо, с влезли в сила между страните Решение № 773 / 22.11.1999год., постановено по гр.дело № 414 / 1999 год. на ПОС Решение № 565 / 16.11.2005год., постановено по гр.дело № 5740 / 2004 год. на ПОС Решение № 272 / 23.10.2013г. постановено по гр.д. №570 / 2013 год. на ПОС, които са задължителни съда и страните и този въпрос не може да бъде пререшаван. С оглед на което е обвързващо за съда и страните приетия характер на трудовата злополука и причинно следствената връзка между настъпилата трудова злополука и уврежданията на въззиваемия З.Д..

Съгласно трайната съдебна практика обективизирана и в редица решения постановени по реда на чл. 290 от ГПК на ВКС задължителни за настоящата инстанция – Задължението на работодателя за обезвреда – съгласно чл.200 от КТ - възниква независимо от това дали той, или негов орган или друг негов работник е виновен за увреждането. За основателността на иска е достатъчно - наличието на трудово правоотношение, през времетраенето на което да е настъпила трудовата злополука или е придобито професионалното заболяване, надлежно установено по съответния ред и причинени във връзка със същото вреди на работника. Работодателят отговаря имуществено пред пострадалия работник или служител за всички действително претърпени имуществени и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането /т.6 от Постановление № 4 от 30.10.1975г.на Пленума на ВС/. След присъждане на обезщетение за вреди от непозволено увреждане пострадалият има основание да търси ново обезщетение за влошаване на здравословното състояние, само ако то се намира в причинна връзка с увреждането и ако при присъждането на първоначалното обезщетение влошаването не е било предвидено и съобразен /т. 10 ППВС № 4/30.10.1975 г./. То е изискуемо от момента на влошаването, от който момент на екссеса се дължат и лихвите върху това ново обезщетение – чл. 84 ал.3 от ЗЗД. Касае се за нови неимуществени вреди, които увредения търпи и за които му се дължи новото обезщетение. При определяне на размера му съдът следва да се съобрази с дадените в т.11 от Постановление № 4 от 23.12.1968г. на Пленума на ВС указания, съгласно които - е длъжен да вземе пред вид всички конкретно установени обстоятелства, обуславящи претърпените вреди и да прецени тяхното значение и тежест.

С Решение № 553 от 27.06.2013 г. на ВКС по гр. д. № 196/2012 г. се разяснява и че ако здравословното състояние на пострадалия бъде влошено в сравнение със състоянието, при което му е било присъдено обезщетение за влошаване на здравословното му състояние/ексцес/, нему се дължи и ново обезщетение за последващо влошаване, но само ако се намира в причинна връзка с увреждането, а не се дължи на други фактори и причини. При екссес за пострадалия възниква ново вземане за обезщетение, различно от първоначално предявеното, което произтича от новото състояние на пострадалия, свързано с появата на ново страдание и/или съществено утежняване на старите страдания, което (ново състояние) се отклонява съществено от прогнозата при определяне на първоначалното обезщетение. Обезщетението е за новите вреди, които се добавят към вече обезщетените. При определяне размера на обезщетението за причинени неимуществени вреди от екссес на състоянието съдът преценява дали самото то е предизвикало нови емоционални, психически, психологически терзания на личността, болки и страдания върху целостта на

организма и здравето на увредения или е увеличило интензитета на болка и страдание от старото състояние. Чрез обезщетяване на увредения за причинените му неимуществени вреди, той получава парично удовлетворение, с които да компенсира отрицателните, неприятните емоции. Целта на обезщетението в случая е не да поправи вредите, а да възстанови психическото равновесие на пострадалото лице. При експес, обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост за болките и страданията само от влошаването, без да се дублира с вече присъденото за първоначалното страдание. Следва да се изтъкне, че единствено в компетенциите на ТЕЛК/НЕЛК е установяване наличието на експес, на степента на влошаване на здравословното състояние, на причинната му връзка с първоначалното увреждане, както и на периода, следователно и началото му, на обусловената от тях трайна нетрудоспособност.

С Решение № 196 от 12.07.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1724/2009 г. се разяснява и че претендиращият обезщетение за вреди може да предяви с иск цялото свое вземане за всички вреди (в т.ч. бъдещите), произтичащи от едно увреждане, но той може да избере да предяви с иск само част от вземането си. В първия случай нови вреди може да се претендират само при експес, а във втория ищецът може да предяви в отделно производство непредявените части от вземането си за обезщетение. Когато на обезщетение подлежат и неимуществените вреди, съдебната практика приема, че исковете за обезщетение са два – единият за имуществените, а другият за неимуществените вреди. Съществуват различни начини за предявяване на частичен иск. Общото за всички тях е, че в исковата молба трябва да има изрично посочване, че искът е частичен, липсва ли такова посочване, счита се, че с иска е предявено цялото вземане за обезщетение на всички вреди (в т.ч. бъдещите). Един от начините за предявяване на частичен иск е, като се претендира определена абсолютна сума с изричното посочване, че тя е част от цялото обезщетение за всички вреди (в този случай посочването на дробната част или на размера на цялото обезщетение в исковата молба е излишно). Друг начин за предявяване на частичен иск е, като се претендират вредите, настъпили през определен период от време с посочване на началото и края му (напр. от извършването на деликта до предявяването на иска, за времето на инвалидизацията от определена до определена дата и др.). Следващ начин е, като се претендира обезщетение за отделни увреждания с посочването им (напр. за поправка на определена вещ, за проведено лечение, за ползвана усилена храна, за пропуснато възнаграждение и др.). Както и че настъпилите в хода на процеса факти имат значение за спорното вземане за обезщетение, когато обуславят неговото придобиване, изискуемост или погасяването му, а когато обезщетението включва и бъдещите вреди, правно значение имат и настъпилите в хода на процеса факти, които обуславят неговия размер (т.е. възникването му). Това са факти, които биха се преклудирали от силата на пресъдено нещо на постановеното решение и затова въвеждането им в процеса от ищеца не е изменение на иска по основание. Ако новонастъпил факт не би се преклудирал от силата на пресъдено нещо, съдът може да го вземе предвид само при изменение на иска по основание. Затова съдът не взема предвид фактите, обосноваващи експес при обезщетение за вреди от деликт, ако в такъв случай би се стигнало до недопустимо изменение на иска – както по основание, така и по петитум (вземането за обезщетение от експес е различно от първоначално предявеното). Както и че до приключване на съдебното дирене в първата инстанция ищецът може да измени размера на предявения иск за обезщетение. Ако обезщетението е и за бъдещи вреди, изменението на размера е допустимо и когато ищецът се позовава на новонастъпили факти (освен ако те обосновават експес). Когато изменението на размера се основава на новонастъпили факти, които обосновават експес, ищецът може да измени само основанието, но не и петитума на предявения иск в първото заседание по делото, ако съдът намери това за уместно с оглед защитата на ответника. Както и че при експес за пострадалия възниква ново вземане за обезщетение, различно от първоначално предявеното, което произтича от новото състояние на пострадалия, свързано с появата на ново страдание и/или съществено утежняване на старите страдания, което (ново състояние) се отклонява съществено от прогнозата при определяне на първоначалното обезщетение. Обезщетението е за новите вреди, които се добавят към вече обезщетените.

С оглед даденото разяснение настоящия съдебен състав, счита възраженията на жалбоподателя, че вредите са вече обезщетение в предходни съдебни производства, поради което е недопустимо отново да бъдат обезщетявани, в нарушение на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване и за пререшаване на решен спор е неоснователно, тъй като с предявената искова претенция ищеца претендира обезщетяване на причинените му неимуществени вреди от влошаване на здравословното му състояние установено с ЕР № *** от УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД влязло в законна сила на 20.06.2019г., като в хода на първоинстанционното производство е допуснато изменение на иска, с оглед представената по делото съдебно – медицинска експертиза, посочващо изменение само на основанието в общия размер на предявената искова претенция, свързано с появата на новото състояние на ищеца и с утежняване на старите страдания на ищеца.

Настоящия съдебен състав, след като прецени по отделно и в тяхната съвкупност всички събрани по делото доказателства, обсъди и съпостави представените по делото Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С.; Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С.; Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С. и постановени по реда на чл.61-63 КСО и Наредба за медицинската експертиза на трудоспособността от 2005 г. и Наредбата за реда за съобщаване, регистриране, потвърждаване обжалване и отчитане на професионалните болести от 2008 г. и приетото, като неоспорено от страните заключение по назначената съдебно – медицинска експертиза – установи влошаване на здравословното състояние на пострадалото лице З. В. Д. изразяващо се във влошаване на установената трайна намалена неработоспособност от трудова злополука: Състояние след ЧМТ - мозъчно сътресение-***г. Световъртеж от централен произход в субкомпенсация. Двустранна невросензорна загуба на слуха за ляво ухо 80 дБ и за дясно ухо 72 дБ. Епилепсия- ГКТП и от професионално заболяване на ищеца – Дискова херния Л3-Л4, Л4-Л5, Л5-ЕС1. Двустранна цервикобрахиална радикулопатия С7,8 и лумбосакрална радикулопатия Л5 ЕС1.

Водим от изложеното настоящия съдебен състав, счита че е налице ексцес на здравословното състояние на ищеца в причинна връзка с трудовата злополука претърпяно от него през *** г, и с професионално заболяване на пострадалия З. В. Д., считано от ***г. – когато това състояние е променено и установено от компетентния за това орган по предвидения законов ред, а именно с Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕАД С., което е в причинна връзка с констатираните трудова злополука и професионалното заболяване / Установените централен отоневрологичен синдром-световъртеж от централен произход и двустранна невросензорна загуба на слуха са в причинно-следствена връзка с преживяната ЧМТ през ***година и в хронично-прогресивен ход на развитие в неблагоприятна посока независимо от системното стационарно и амбулаторно лечение, Налице е влошаване и тенденция за неблагоприятно развитие на обективната клинична симптоматика; независимо от системното медикаментозно лечение/. Този извод не се променя от посоченото във въззивната жалба противоречие за честотата на припадъците, тъй като в заключението на вещото лице, което при изслушването си в открито съдебно заседание е разяснило, че „освен субективните оплаквания при лицето имало изразена обективна симптоматика изразяваща се в лекастепенна скованост по дължината на целия гръбнак и двустранна лумборадикулярна симптоматика“.

Неоснователно е оплакването и по приложението на чл.172 ГПК. Показанията на св. М. Д. – съпруга на ищеца – въззивният съд е взел предвид с оглед възможната й заинтересованост от изхода на делото, както посочената разпоредба изисква. Следва да се посочи, че показанията на свидетелката относно здравословното състояние и отражението му във физически и психически аспект на ищеца не се опровергават, а са в съответствие с останалите писмени и гласни доказателства и заключението на съдебно-медицинската експертиза, поради което правилно първоинстанционният съд ги е кредитирал.

Възражението, че в постановеното решение не е направено разграничение между

болките и страдания причинени от професионално заболяване и диагностицираното с ЕР ***г. заболяване „Бехтерев“ на ищеца се явява неоснователно с оглед заключението на вещото лице, което при изслушването си в открито съдебно заседание е разяснило : „ общите заболявания са с различен характер и нямат никаква причинно следствена връзка с професионалното заболяване, не се влияят едно от друго“.

Съгласно указанията, дадени на съдилищата в т.1 на Постановление № 2/81г. „Когато в резултат на неправомерно увреждане е причинена болест, давността за вземанията от неправомерно увреждане започва да тече от нейното проявяване и положително установяване...”- трактовка, която се отнася и до влошаване на здравословното състояние от трудова злополука и/или приравнена на трудова злополука и професионалните заболявания. С оглед на което възражението за давност се явява неоснователно и следва да бъде оставено без уважение предвид приложеното по делото Експертно решение № *** г. на ТЕЛК при УБМБАЛ „Св. Иван Рилски” ЕАД С., при което е установено общо заболяване Болест на Бехтерев. Шийна спондилоза, блок прешлени. ХОББ. Дилатативна кардиомиопатия СН II Ф.К. Хипертонична болест II стадий. ИБС - ритъмна форма - ППМ + камерна Е; трудова злополука: Състояние след ЧМТ - мозъчно сътресенир-***г. Световъртеж от централен произход в субкомпенсация. Двустранна невросензорна загуба на слуха за ляво ухо 80 дб и за дясно ухо 72 дб.Епилепсия- ГКТП.; професионално заболяване на ищеца – Дискова херния Л3-Л4, Л4-Л5, Л5-ЕС1. Двустранна цервикобрахиална радикулопатия С7,8 и лумбосакрална радикулопатия Л5 ЕС1, като му е определена 30 % тр.н. работоспособност от професионалното заболяване 60 % от трудова злополука и общо заболяване – 71 % тр.намалена работоспособност. При това положение, обезщетение се е дължало, но само за влошеното здравословно състояние което безсъмнено е било такова-влошено. В случая решението на ТЕЛК е постановено на ***г., а исковата молба е подадена 16.10.2020 г. т.е. в рамките на 3 годишния срок по чл.358 ал.1 т.3 КТ и вземането на ищеца не е погасено по давност.

С оглед възраженията относно неправилно определения размер на присъденото обезщетение настоящия съдебен състав, с оглед дадените разяснения по приложението на разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД в Решение № 407 от 26.05.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1273/2009 г., III г. о., ГК и Решение № 553 от 27.06.2013 г. на ВКС по гр. д. № 196/2012 г., IV г. о., в настоящото производство без да дублира вече присъдените обезщетения, следва да определи такова за новото по-тежко състояние на З. В. Д. от възникването му и занаяпред, като от значение за размера на обезщетението са възрастта на пострадалото лице, в каква степен е влошено здравословното му състояние, как то се отразява върху физическото и психическото състояние, възможността да се обслужва само, изпитваната болка и затруднения; трайността на състоянието и липсата на перспектива за сериозно подобряване.

От събраните в хода на първоинстанционното производство писмени – съдебно медицинска експертиза и гласни – свидетелските показания на св.М. Д. /съпруга на пострадалото лице/ доказателства се установява, че З. В. Д. е напреднала възраст, с намалена работоспособност поради трудова злополука: Състояние след ЧМТ - мозъчно сътресенир-***г. Световъртеж от централен произход в субкомпенсация. Двустранна невросензорна загуба на слуха за ляво ухо 80 дб и за дясно ухо 72 дб.Епилепсия- ГКТП.; професионално заболяване на ищеца – Дискова херния Л3-Л4, Л4-Л5, Л5-ЕС1. Двустранна цервикобрахиална радикулопатия С7,8 и лумбосакрална радикулопатия Л5 ЕС1, като му е определена 30 % тр.н. работоспособност от професионалното заболяване 60 % от трудова злополука и общо заболяване – 71 % тр.намалена работоспособност. Търпи болки и страдания, неудобство, потиснатост, унижение и ненормален контакт с хората. С близките си контактувал с жестове и знаци, като най трудно общувал с внуците си, те него разбирали, а той не ги чувал. Имал нужда от помощта на близките си, защото не можел да се справя сам, трудно си обувал обувките и чорапите, не можел да стои прав повече от 10 минути. В санитарно хигиенното му поддържане била необходима помощ от близките защото не можел да се обслужва сам. Влошаването на здравословното състояние на ищеца е свързано с

новата качествена промяна в хода на заболяването в следствие на претърпяваната от него трудова злополука с черепно-мозъчна травма. Състоянието е отразено в периодичното му освидетелстване от ТЕЛК към УМБАЛ "Св. Иван Рилски", гр. С. с нарастване на изчисления процент трайно намалена работоспособност. Тъй като се касаело за наличие на тежка степен на неврит на слуховите нерви във фаза на практическа глухота/епикриза от УНГ професионална клиника ИЗ №*** /Световъртеж от централен произход във фаза на субкомпенсация. Шумов синдром. Заболяването на ищеца от трудова злополука е със значителна давност, установените централен отоневрологичен синдром- световъртеж от централен произход и двустранна невросензорна загуба на слуха са в причинно-следствена връзка с преживяната ЧМТ през *** година и в хронично-прогресивен ход на развитие в неблагоприятна посока независимо от системното стационарно и амбулаторно лечение. Налице е влошаване и тенденция за неблагоприятно развитие на обективната клинична симптоматика; независимо от системното медикаментозно лечение. Понастоящем лечението покрива всички посоки на влошената функция на органи и системи-описаните медикаменти са пряка връзка и дават възможност на лицето за частична независимост в ежедневно обслужване.

С оглед на изложеното настоящия съдебен състав приема, че справедливото обезщетение на З. В. Д. за причинените му болки и страдания от ексцеса, установен на *** г., съобразно обществените критерии и нагласи е в размер на сумата 19 000.00 лв. представляващо обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното състояние /ексцес/ на З.Д., в резултат на приравнена на трудова злополуката от *** г., установено с Експертно решение №*** г. на УМБАЛ "Свети Иван Рилски" ЕАД - гр.С., изразява в загуба на слуха на ляво ухо 80 дБ и за дясното ухо 72 дБ, двустранен неврит на слуховите нерви с ФД в степен на практическа глухота; в размер на сумата от 1 000.00 лв. представляващо обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното състояние /ексцес/ на З.Д., в резултат на злополуката от *** г., изразяващо се в световъртеж от централен произход в субкомпенсация, дискоординационен синдром и епилепсия ГКТП; в размер на сумата от 3 000.00 лв. представляващо обезщетение за неимуществени вреди от влошаване на здравословното състояние /ексцес/ на З.Д. в резултат на констатирано професионално заболяване на З.Д., признато за такова с ЕР №*** г., изразяващо се в Дискова херния Л3-Л4; Л4-Л5; Л5-Ес1, Двустранна лумбо- сакрална радикулопатия Л5-Ес1 М51. При определянето му съдът взе предвид, че същия вече е получила обезщетение за причинените му неимуществени вреди, в резултат от увреждането според здравословното му състояние до *** г.

Според настоящия състав правилно първоинстанционния съд е определил в общ размер за претендираните неимуществени вреди, доколкото, касателно настоящия случай се касае за обезщетяване на болки и страдания, които се търпят едновременно и същите са породени, както от увреждания от трудова злополука, така и от професионално заболяване, които подлежат на обезщетяване от работодателя.

Лихва се дължи от датата на ексцеса, а той е проявен и установен на 04.06.2019 г., в тази връзка се явява неоснователно възражението на първия жалбоподателя „Стомана индустри“ АД, че следва да бъде присъден от датата на влизане в сила на експертното решение на ТЕЛК.

По тези съображения, настоящия съдебен състав счита подадената от „Еврометал“ ООД въззивна жалба, към която се е присъединил и „Стомана индустри“ АД за неоснователна. Достигайки до същите правни изводи първоинстанционния съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено в частта в която са уважени исковите претенции, тъй като в останалата си част решението, като необжалвано е влязло в законна сила.

По исканията за присъждане на разноски, съдът след като прецени приложимото

право за да се произнесе взе предвид следното:

С оглед изхода от спора и направеното искане за присъждане на разноски на осн. чл.273 във връз. с чл.78 от ГПК право на разноски има въззиваемия З. В. Д.. От представения по делото договор за правна защита и съдействие от ***г. се установява, че Страните са договорили предоставяне на безплатна адвокатска помощ. Съгласно трайната практика на ВКС изявленията за наличие на конкретно основание за оказване на безплатна помощ по чл.38,ал.1 ЗА, обвързват съда и той не дължи проверка за съществуването на конкретната хипотеза. Достатъчно за уважаване на искането по чл.38,ал.2 ЗА е: правна помощ по делото да е осъществена без данни за договорен в тежест на доверителя размер на възнаграждението по чл.36,ал.2 ЗА; заявление, че предоставената правна помощ е договорена като безвъзмездна и липса на данни, които да го опровергават; отговорност на насрещната страна за разноски, съобразно правилата на чл.78 ГПК. В този смисъл уговорката за „безплатна правна помощ“ е искане за упражняване на правото по чл.38,ал.2 ЗА, тъй като принципът на чл.36,ал.1 ЗА е че адвокатът има право на възнаграждение за своя труд, а размерът му, за разлика от хипотезата на чл.36, ал.3 ЗА, се определя от съда по императивната разпоредба на чл.38, ал.2 в рамките на предвидения в Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Изложеното обуславя извода за възлагане в тежест на присъединени жалбоподателя „Стомана Индъстри“ АД да заплати на адвоката на въззиваемия – Я. С. възнаграждение за оказаната в настоящото производство безплатна адвокатска помощ, изчислено по реда на чл. 7, ал. 2, т. 3 от посочената Наредба № 1 от 9 юли 2004 г., адвокатското възнаграждение и възлизащо в размер на сумата от 1 220.00 лв. /Хиляда двеста и двадесет лв. и 0 ст./, което с оглед изхода на спора му се дължи изцяло от присъединения жалбоподател.

Водим от изложеното СЪДЪТ

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260556 от 17.05.2021г., постановено по гр.д. № 5521 / 2020г. по описа на Районен съд Перник.

ОСЪЖДА „СТОМАНА ИНДЪСТРИ" АД, ЕИК 113509219 **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. Я. С. от АК П. ЕИК ***** сумата от **1220.00 лв. /Хиляда двеста и двадесет лв. и 0 ст./**, представляваща възнаграждение за оказаната на осн. чл. 38, ал.2 от ЗА, вр.с чл. 36, ал.2 от ЗАдв. в настоящото производство безплатна адвокатска помощ.

РЕШЕНИЕТО на осн. чл. 280, ал.3, т.3 от ГПК подлежи на обжалване пред ВКС, в **едномесечен** срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____